

Tante Hertha

Nr. 242, 21. årgang, september 2018

Træerne bugner af frugt og modningen er på vej... (Foto dette og side 9: Ellinor)

Tante Hertha er Hertha Levefællesskabs informationsblad, som udkommer ca. d. 1. i hver måned. Redaktør: Allan Elm. Redaktionsudvalg: Helle Hansen, Per Clauson-Kaas, Ole Wadsholt og Anne-Lene Jappe.

Folk, som ikke er bosiddende i Hertha og som ønsker at abonnere, kan henvende sig til redaktøren på tlf. 3840 3402 eller pr. mail.

Deadline for stof til bladet er d. 20. i måneden før til: tante@hertha.dk eller i postkassen Landsbyvænget 2A, mærket 'Tante Hertha'. Stof, som kommer efter deadline, kan ikke garanteres bragt!

Tante Herthas mail-adresse: tante@hertha.dk.

KALENDER PÅ HERTHAS HJEMMESIDE www.hertha.dk opdateres løbende. Hertha er på Facebook (bestyres af Anne-Lene)

Forsidefoto: Udsnit af foto af (næsten) hele Herthas deltagelse i at få halmen kørt ind (der var mange flere med, end der kunne være på fotoet) (Foto: Lars P.)

HerthaKalender

September 2018

Lørdag d. 1.	Høstmarked i Hertha	Kl. 11-16.30	
Torsdag d. 13.	Kursus om biodyn præparater. v/Birthe	Kl. 17-21	Gartneriet
Lørdag d. 15.	Søskendedag i bofællesskaberne		
Onsdag d. 19.	Møde i Bundlinjegruppen	Kl. 20	Salen
Lørdag d. 22.	Fællesskabsdannende dag	Kl. 9-15	

Oktober 2018

Lørdag d. 6.	Lørdagscafé	Kl. 14-16.30	Salen
Søndag d. 7.	Landsbymøde	Kl. 14-17	Salen
Onsdag d. 10.	Fællesspisning	Kl. 18	Salen
Torsdag d. 25.	Biodynamisk introduktionsdag	Kl. 17-21	Gartneriet
Fredag d. 26.	Fællesspisning	Kl. 18	Salen
Lørdag d. 27.	Seminar for HBV bof. og bestyrelsen vedr. Nr. Vosborg		

November 2018

Lørdag d. 3.	Lørdagscafé	Kl. 14-16.30	
Onsdag d. 14.	Fællesspisning	Kl. 18	Salen
Torsdag d. 15.	Forældremøde	Kl. 19-21	Salen
Torsdag d. 15.	Tryllefløjten, generalprøve	Kl. 15	Salen
Fredag d. 16.	Tryllefløjten opføres	Kl. 19	Salen
Lørdag d. 17.	Tryllefløjten opføres	Kl. 19	Salen
Søndag d. 18.	Tryllefløjten opføres	kl. 17	Salen
Søndag d. 18.	Landsbymøde	Kl. 14-17	Salen
Fredag d. 30-	Fællesspisning	Kl. 18	Salen

December 2018

Onsdag d. 5.	Fællesspisning	Kl. 18	Salen
--------------	----------------	--------	-------

Datoer for Landsbymøde 2018-19: 26.8, 7.10, 18.11, 24.2-19, 7.4-19, 16.6-19

Indhold i dette nummer:		Ferieminder fra Slette Strand	s. 14
Rubrikannoncer og aktuelt	s. 4	Ferieminder fra Gråsmark	s. 16
Invitation til orientering	s. 6	Gartnerinyt	s. 18
Månedens fødselar i Herthahus	s. 7	Forsøg på oversigt over byggeri mv	s. 21
Præsentationer: Peder og Loise	s. 8	Idrætsafslutning og præsentation	s. 22
Septemebernyt fra landbruget	s. 10	Godt nyt fra Maries Have	s. 23
Mit Hertha	s. 12	Amor Fati	s. 24

Læderarbejde

Torsdag d. 6 september mødes en lille gruppe i cafeen til en snak om her i efteråret at arbejde med læder. Vi har fået lov at være i det nye pauserum i stalden. Vi vil arbejde torsdage fra 16-18. Alle er velkomne til at deltage. D. 6 september tager vi ud til Læderiet, efter en kort snak, og det vil da være godt, hvis man ved lidt om, hvad man gerne vil lave. Og man skal forberede sig på, at læder er et relativt dyrt materiale.

Hilsen
Mikkel, Noa, Liam og Søren

PS. Når Sibylla kommer hjem fra de syv have fortsætter vi træarbejde i hendes værksted.

Jubilæumsbog om Hertha

For et års tid siden blev der dannet en gruppe, som skulle forberede et jubilæumsskrift til Hertha Levefællesskabs 25 års fødselsdag. Der har været holdt nogle få møder, men indtil nu er der ikke konkretiseret noget. Det materiale vi råder over, og som nu for en stor del ligger samlet, er stort og ret uoverskueligt. Det gælder også hvad angår billeder. Og nu er vi nogen der har lyst til evt. at tage fat igen. Så vi indbyder hermed alle, der har lyst til at være med i dette arbejde, til et møde engang i oktober for primært at drøfte, om der overhovedet er interesse for et sådant skrift. Dato ikke fastlagt. Økonomien til trykning og distribuering er ikke overvejet ej heller er målgruppen defineret. **MEN KOM VÆR MED; VI TROR DET ER NØDVENDIGT AT VI ER FLERE.**

Kontakt Per og Søren H.

Tryllefløjten

vil snart blive opført i Salen af Dramagruppen, så sæt kryds i kalenderen:

Generalprøve Torsdag d. 15. november kl. 15.00

Opførelse Fredag d. 16. november kl. 19.00

Opførelse Lørdag d. 17. november kl. 19.00

Opførelse Søndag d. 18. november kl. 17.00

Info om billetsalg følger senere

INVITATION TIL ORIENTERING OG HØRING

i SALEN, Herthahus ONSDAG D. 19-9-2018, kl. 20.00

Bundlinjegruppen

– er arbejdstitel for et initiativ til udarbejdelse af en fælles årsberetning for Hertha Levefællesskab.

Ideen er hvert forår at uddrage nøgletal og ultrakorte beretninger om væsentlige aktiviteter i Hertha i det forgangne år; om Landsbyfonden, bofællesskaberne og værkstederne, Støtteforeningen, Fællesledelsen, Fordelingscentralen, Kunde-Bonde-Ordningen m.m.;

For at få et billede af helheden bliver rapporten opdelt i 4 temaer: det økonomiske, det miljømæssig, det sociale og det kulturelle.

Tanken er, at danne 4 grupper – én for hver af de fire temaer. Herefter er det gruppernes opgave at afgrænse sit område og derefter beslutte, hvad der skal bringes i rapporten. En repræsentant fra hver af de 4 grupper indgår i Bundlinjegruppen eller 'styregruppen' så der hele tiden bevares et overblik og sikres en koordinering af forløbet.

Baggrunden/motivet er indadtil at øge den fælles forståelse af hvad Hertha Levefællesskab rummer som idé og mulighed; at vi i levefællesskabet gennem processen med at udarbejde rapporten opnår en fælles indsigt i de sociale, kulturelle, miljømæssige og økonomiske sammenhænge, som vi alle er en del af.

Udadtil skal rapporten tjene som retvisende 'afrapportering' af hele Levefællesskabets aktiviteter overfor de **interessenter** som Hertha har: fonde og private, som har givet gaver; banker og kreditinstitutioner, som yder lån; samarbejdskommuner; andre organisationer, fællesskaber og virksomheder samt forældre, venner og personer på ventelisten.

Rundt om os begynder denne type afrapportering at blive efterspurgt og nogle er i gang og har været det længe – fx SEKEM i Ægypten, hvor de ovenikøbet har modtaget internationale hæderspriser for deres bæredygtige regnskab med 4 bundlinjer.

Bundlinjegruppen har nu formuleret et oplæg til mandat. Heri uddyber vi, hvad ideen og opgaven går ud på. Dette materiale er i første omgang sendt til høring hos Landsbyfond, Fællesledelse og HBV. Teksten bliver rundsendt til alle i Levefællesskabet på den fælles mail-liste, til HBV-medarbejderne samt ophængt på Cafe-døren med invitation til orienteringsmøde i SALEN, Herthahus

onsdag den 19. september 2018, kl. 20 – 21.30

Orienteringsmødet er samtidig en høring – for at finde ud af, om der er opbakning til ideen OG om nogen vil være med i de arbejdsgrupper, der er forudsætning for at ideen kan føres videre.

Bundlinjegruppen har til dato bestået af Rasmus Aagaard, Jens-Otto Andersen, Mathieu Crespeau, Allan Elm, Ole Uggerby.

De to førstnævnte har meddelt at de pga. af andre arbejdsopgaver for en tid trækker sig fra Bundlinjegruppen – men forbliver medspillere på projektet, Jens-Otto med særlig interesse for det kulturelle og Rasmus som repræsentant for HBV.

Tune Sabroe har sagt ja til at indgå i Bundlinjegruppen/styregruppen ud fra hans interesse i det miljømæssige område. Hvis der er andre, der har lyst til at være med, er der mindst én ledig plads – men gerne et par stykker.

Pva. Bundlinjegruppen, Ole Uggerby

Månedens fødselar i Herthahus

Malene fyldte 40 år d. 21/8-2018

Malene flyttede ind i Herthahus d.1/11-2000

Malenes store interesse er bl.a. Cirkus og derfor kalder hun ofte sig selv Cirkusprinsessen.

Malene har en stor kærlighed for Peter AG og har gennem årene opbygget et særligt forhold med ham, derfor var hun ekstra glad, da der på hendes fødselsdag kom en stor smuk buket blomster fra ham.

Kære Malene - STORT tillykke med fødselsdagen

A-L

Præsentation

Mit navn er Marie. Jeg er 25. Jeg kommer fra Frankrig. Før jeg kom til Hertha, har jeg haft forskellige jobs, som f.eks. arbejde på et lokalt dagblad, som kommunikationsmedarbejder i en kommune m.v. I mit sidste arbejde var jeg kasserer i et supermarked. I min fritid holder jeg af at læse, lave teater med mine venner og gå ture i skoven. Jeg håber at lære en masse nye ting i Hertha og det er dejligt at møde jer alle.

Vi ses snart

Marie

Den erfarne nybegynder

Jeg lever mit liv i et lille hus i Søndrup Bakker, i skovbrynet ved foden af den højeste bakke på nordsiden af Horsens fjord.

Min mormors landbokøkken, hvor alt blev udnyttet og den kæmpestore køkken- og frugthave blev forvandlet og gemt til vinteren har allerede tidligt været en meget stor inspiration, og jeg har altid syltet, bagt og lavet mad med stor lyst. Det gør jeg stadig og har igennem årene brugt min glæde ved det kulinariske i arbejdet som kokekone.

Senest ledte det til mit virke som køkkenpædagog på Hadruplund, hvor jeg var et par år, før jeg blev boghandler på Audonicon.

I midten af 1980'erne mødte jeg antroposofien, som er en central del af mit liv og en udtømmelig inspirationskilde. På Nordisk antroposofisk Folkehøjskole på Fyn fik jeg udvidet og fordybet mit kendskab til Rudolf Steiners tanker og idéer.

Dette ophold blev den direkte anledning til, at jeg fortsatte min uddannelse på Audonicon ved Rudolf Steiner højskolen for opdragelseskunst. Ikke fordi jeg skulle være lærer; men fordi kunst og arkitektur altid har haft en stor plads hos mig. Studiet gav mig mulighed for at uddybe min interesse, da jeg var så umådelig heldig at få et praktikophold i Dornach, på Wagner og Assenza Malschule samt Gerhard Meyers plantefarvelaboratorium.

Min tid på Audonicon, som jeg ser tilbage på med stor taknemmelighed, førte også til mødet med marionetteateret. I en lang årrække arbejdede vi i dukketeatergruppen Audhumbla med at videregive eventyrenes billeder fra den åndelige verden.

Jeg er stadig knyttet til min gamle uddannelsesplads, nu som formand for seminariets bestyrelse.

Selv om jeg ikke skulle være lærer, blev det alligevel til mere end tyve år på Steiner-skolen i Aarhus, først som fritidspædagog, senere som faglærer og endelig som klasselærer. En erfaring som jeg på ingen måde ville have undværet.

Næste store skridt er nu så blevet mit arbejde her i Hertha / Nerthus, som jeg med det samme har fundet stor glæde ved. Jeg ser frem til hver dag, jeg tager på arbejde.

Endnu en ny begyndelse; men nu med større erfaring.

Peder Kleis

Præsentation

Hej med jer....

Flere af jer kender mig allerede, da jeg har arbejdet i bofællesskaberne de sidste tre år og derfor også har bevæget mig rundt i Hertha, hvor jeg har mødt flere af jer. Men her kommer dog en lille præsentation alligevel til dem, der ikke kender mig.

Jeg har boet i Århus i 12 år, hvor jeg bl.a. har læst til pædagog på Peter Sabroe. Oprindeligt kommer jeg fra Sjælland, men flyttede til Århus, da jeg var 20 år, da jeg var blevet forelsket i byen efter et år på højskole i Egå.

Jeg elsker at være social, hvilket er en af grundene til, at jeg ønsker at bo i et fællesskab. At det så er i et fællesskab, hvor jeg også arbejder, kan hente frisk mælk fra koen og grøntsager fra marken, gør det bestemt ikke dårligere ;-). Hertha minder mig også om min barndom, da jeg er vokset op i noget lignende på Sjælland (Hørhaven, Søtoftegaard, hvis nogen af jer kender det).

Ellers bruger jeg bl.a. min tid på at løbe, tage til Århus og se venner, studere (sexolog) ved siden af arbejdet og være frivillig i organisationen TUBA.

Da jeg er en, der har gang i mange ting, øver jeg mig i at få mediteret og dyrket yoga ved siden af, da det giver mig ro, når det endelig lykkes mig.

Jeg er glad for at være flyttet på Hertha sammen med Michael og vi er så småt ved at komme på plads i vores fine lille hus. Kom endelig forbi, hvis i får lyst.

Jeg glæder mig til at lære jer alle og fællesskabet bedre at kende.

Loise

De nye kalve
(Fotos: Sara
Nitschke).
N.th.: Mejeri-
sten i nyt tøj
(Foto: Lars P)

Septembertyt fra landbruget

Af Lars Pedersen

Medarbejdere

Bent fyldte 60 år fredag den 24. August. Det blev fejret med ekstra fint pausebrød og flødeskum. Bent har været ansat i Herthas værksteder siden august 2008 og havde derfor også 10 års jubilæum.

Markerne

Efter en for det danske område sjælden tør sommer kom der endelig vand i august måned. Men det tørre vejr har indvirket voldsomt på udbyttet af korn og græs på den høje jord. Kornet blev høstet den 7. august, hvilket er ca. 14 dage tidligere end vi plejer, og udbyttet lå

på halvdelen af det normale. Første slæt græs valgte jeg at tage tidligt, da væksten i græsset var gået næsten i stå. Her var udbyttet også det halve af det normale på grund af det tidlige høsttidspunkt. Der kom hen over sommeren en del frøstængler på trods af det tørre vejr, som jeg valgte at klippe af og lade ligge. Den minimale nedbør denne sommer bevirkede også at vores engarealer langs med Lyngbygårds å tørrede så meget ud, at det kunne lade sig gøre at høste en afgrøde på et noget større areal end normalt. Vi har derfor i år høstet en masse enghø. Nogle af disse arealer har ikke været slået i de sidste mange år og enghøet er derfor af en meget grov kvalitet. Vi vil bruge det til at strø med og supplere fodringen især hen på foråret. Vi mangler derfor ikke foder til dyrene. Det tørre vejr har også været hårdt ved nogle træer, men langt de fleste har klaret det fint og tilmed sat en masse frugt. Der har været mange kirsebær og blommer, og lige nu stønner træerne under vægten af blandt andet æbler, pærer, agern og slåenbær.

*Hvor marken bølged nys som guld
med aks og vipper bolde,
der ser man nu kun sorten muld
og stubbene de golde.*

*Men i vor lade, på vor lo,
der har vi nu Guds gaver,
der virksomhed og velstand gro
i tøndemål af travet. (Fotos: Lars P.)*

Dyrene

I løbet af august kælvede 6 køer. Alle har klaret det fint, og der er født 4 kviekalve og 2 tyrekalve. Alle kalve har fået navn med samme begyndelsesbogstav som deres mor. Navngivningen er sket ved en demokratisk proces efter følgende procedure: Når en kalv er født opfordres alle, der ønsker indflydelse på kalvens navn at møde op til den førstkommande formiddagspause i landbruget. Her kan man så forslå navne til kalven der skal opfylde nogle få kriterier. Det skal have samme begyndelsesbogstav som moren og det må ikke være et navn, der er i brug i Hertha. Herefter stemmes der på de foreslåede navne og kalven får det navn der får flest stemmer. De 4 kviekalve er kommet til at hedde AnneSørine, Time, Aura og Aqua. De 2 tyrekalve hedder Tyr og Tidsel. Kalvene bliver gående sammen med deres mor til de er ca. 1 måned, hvorefter de vil få mælk hos en ammetante til de er ca.3 måneder.

Hestene har i år klaret afgræsningen uden problemer. De har også kun fået ganske lidt græs af gangen. Der er høstet en del honning i år. Der kom hele 105 glas honning fra vore egne bier i værkstedsbutikken.

Vi vurderer omkring 1. september hvordan vinterfodringen skal foregå.

Fotos: Lars P.

Mit Hertha

Når folk udefra spørger mig "Hvad er Hertha for noget," har jeg tit helt spontant svaret: "Det er en blanding af en højskole og en bondegård." Ja, sådan har jeg tit følt det i de godt 12 år, jeg og Ole har boet her.

Når jeg har sagt højskole, har det nok en del at gøre med blandt andet morgensamlingen hver dag, som jeg ofte er med til, til tider dagligt, og spiller klaver til morgensangen.

For mig er denne stund væsentlig: man mødes, snakker, hører ugevers, synger, hører om dagens gøremål og begivenheder. En skøn måde at starte dagen på.

Til "højskolen" hører også alle de kulturelle tiltag, der er her. Jeg tænker tit, at der næppe er et hus her, hvor ikke nogen på et eller andet tidspunkt har taget initiativ til noget fælles. I starten, da jeg boede her, var jeg helt "tummelumsk" over al den dynamik og de mange ideer.

Apropos ideer – da vi for en del år siden havde et visionsseminar, fik jeg den ide, at vi her i Hertha kunne lave Mozarts opera Tryllefløjten. Efter en del forberedende tanker startede vi op. Vi delte operaen i 4 dele til opførelse over 4 sæsoner, den sidste nu til november. Næsten 50 personer fra både Bofællesskabet og Levefællesskabet har været involveret hver gang. Jeg selv har arbejdet med musikken og indstudering af solister og kor. I år laver jeg kun kor-indstudering.

Jeg har også haft stor glæde af at arbejde med andre former for drama, ikke mindst det årlige julespil, og at samarbejde med så mange mennesker i stor kreativitet og begejstring.

Med hensyn til "bondegård" nød jeg meget at være på weekend-malkeholdet de første år, vi boede her. Så vores ældste barnebarn sagde: "Når jeg bliver stor, vil jeg være bondemand lige som Mormor." Jeg har også haft det sjovt med at have grisene som naboer. De blev næsten tamme og kom løbende, når jeg kaldte.

Da jeg var barn, boede jeg i en lille landsby, hvor alle hilste på alle, og det gør vi jo også her. Ofte føler jeg, at jeg er "kommet hjem."

I Hertha føler jeg mig godt tilpas. Jeg føler, at jeg ville kunne gå ind i ethvert hus og finde hjælp og trøst, hvis jeg fik brug for det, og at jeg her kan tale med alle om både krop, sjæl og ånd i vores i øvrigt store forskellighed. Jeg finder, at alle her har stor menneskelig varme. Det er en gave at bo sådan et sted.

Stafetten giver jeg videre til Merete Milner.

Karen Wadsholt

Lidt sommerferieminder. Vi boede ved Slette Strand hvor vi cyklede, badede, kørte hestevogn, holdt fest, gik ture, shoppede og havde en fantastisk uge.

Hilsen

Lars K (eneste hane i kurven) Birgitte, Sara H, Freia, Malene, Teresa, Katrine, Anna & Anne-Lene. (Fotos: Anne-Lene)

Gräsmark 2018 – tak for turen allihop!

Jeg havde i år fornøjelsen af at planlægge og ikke mindst deltage i sommerferien i Sverige for godt 18 levefæller – en udsøgt fornøjelse. Og hvilken bedre måde findes der at mindes ferieugen på, end ved at skrive et par linjer om turen. I denne forbindelse vil jeg indledningsvist takke Bente for at låne mig sine private ferieminder i form af hendes rejsedagbog fra turen. Jeg ved, at du ikke selv synes, at den er særligt udførlig, men den har nu været en stor hjælp alligevel. Mange tak for det.

Det store gule 'Magneberg Turisthotell' i Gräsmark ved Sunne (i Värmland) var endestationen på en køre- og sejltur, der forløb uproblematisk. Vejret var med os, trafikken gled og der var masser af tid til små indlagte pauser, så køreturen ikke føltes så lang endda. Godt og vel 10 timers rejse lå bag os, da vi sent ankom til huset lørdag aften. Vi fordelte rummene ud imellem os – nogle valgte at sove på samme rum, men de fleste fik eget kammer. Plads var der nok af. Nu var det tid til hvile – alle var spændte på ugen, der ventede forude.

Søndag, efter morgenmaden, startede vi stille ud ved at begive os rundt til fods og – for Bentes vedkommende – på cykel i de helt lokale rammer. Vi opholdte os et par timer ved den smukkeste og idylliske lille sø midt i byen, og en god portion af os kunne end ikke vente, men smed straks tøjet og hoppede i vandet med det samme. Heino og Carsten spillede Uno på en bænk ved søbredden, alt imens snakken gik lystigt på plænen. Vi sendte hurtigt en patrulje afsted efter is, som vi alle nød i solen. Senere, samme dag, blev den veltempererede pool ved hotellet indviet – en kærkommen gave midt i den stegende hede, der i perioden – og ligesom hjemme – prægede vejrliget i Sverige.

Mandag stod den på bytur i nabostaden Torsby, der trods sine små 4000 indbyggere bød på både bilmuseum, gågade, katedrallignende kirke, systembolaget, en lille lufthavn, verdens længste 'skidtunnel' mm. Hjemme på hotellet stod den på afslapning resten af dagen, og til aften var jeg så heldig af få selskab af Ole i min lille medbragte lavvu – Ole skulle vise sig at blive noget nær fast inventar i teltet, til stor glæde for mig (og også Ole, antager jeg).

Tirsdag gik rejsen sydpå, nærmere bestemt til Sunne, hvor nogle af os tog i stort udendørs badeland, alt imens andre tog sig en slentretur byen, hvor også kirken i Sunne blev besøgt. Jeg selv brugte dagen på at halse efter alle de ivrige og modige sjæle, der rask valfartede frem og tilbage imellem de forskellige slags badelands-forlystelser, den ene mere høj, vild og frygtindgydende end den anden. Til tider forekom det mig, at jeg måtte være den største 'kylling' i forsamlingen – især Morten Kragh gik frisk til makroernerne i de godt og vel 30 meter høje vandruksjebaner, der åbenbart kunne få selv en ellers højdevant brandmands hjerte til at banke derudaf.

Onsdag kørte vi godt 2 timer mod Örebro i sydvestlig retning – vi var nemlig inviteret på visit på Sannagård, et helsepædagogisk leve- og arbejdsfællesskab meget lig vort eget Hertha. Her blev vi på behørig vis vist rundt i såvel fysiske som sjælelige rammer: smedje, keramikværksted, fællessal, bondegård, lejligheder, svedehytte mm. Beklageligvis måtte vi undvære Martin store dele af dagen, idet Martin var så uheldig at snuble i gruset kort

efter ankomst, hvilket for Martins vedkommende resulterede i en halv dag på lægehuset i Fjugesta – noget han sikkert sent glemmer. Men det var og blev et meget hjertevarmt visit.

Torsdag deltes vi atter i to grupper – den ene gruppe kørte på bondegårds-visit med bl.a. hestevognskørsel i udsigt. Dog – og vel egentlig mest synd for hestene – var varmen så intens, at hestene måtte tvinges til at holde siesta, hvorfor turen med hestevogn (vist nok) blev aflyst. Jeg selv var nemlig ikke med, men befandt mig på samme tid på søen – i kano med Camilla Torp. Vi var i alt fire både på vandet – måske det endda var Rhoys første tur i kano? Det gik fantastisk, og jeg behøvede end ikke at padle det store – Camilla klarede stort set ærterne hele vejen rundt søen, alt imens jeg blot behøvede at agerede styrmand bagerst i kanoen. Tak for en herlig sejlads Kaptajn Camilla!

Senere samme aften kørte vi i to biler – alt imens tusmørket lagde sig som en dyne over skoven – afsted mod et fantastisk fiskespot, som Per C-K. tidligere havde udset sig på en af rejsens mange aftenkøreture, hvor hverken fugle eller elge kunne vide sig sikre fra at havne i udsigten fra Pers medbragte kikkert. Vi havde på aftenen både held med at se elg og også held med at fange 5 små aborrer, hvoraf én var for lille til at komme med hjem i posen. Hvad der straks var værre var, at vor kære volontør Rhoy ad omveje (og beklageligvis) havnede på Per C-K's fiskekrog – et returtræk pga. bundbid fløj ligeså flot mod stakkels Rhoy og spiddede ham derpå midt på næsen. En vild panik bredte sig i Pers blik, men heldigvis kunne Rhoy selv fiske kroge ud af næsen. Ingen større skade var – heldigvis – sket. Det var såmænd Rhoys første fisketur, og hvilken en uforglemmelig en af slagsen!

Fredag – sidste dag inden hjemrejse – stod den for en del af holdet – og efter endt prøvesmagning af surstrømning på græsplænen foran hotellet (det taler vi ikke mere om) – på besøg i både Selma Lagerlöfs fødehjem og i blomster- og skulpturpark i Sunne – Martin skulle nemlig alligevel til doktoren (dog ikke i doktoren i Mariannelund, som man ellers godt kunne foranlediges til at tro). Og alt imens andre slappede af på hjemmefronten, så snørede Ole og jeg vandrestøvlerne på og besteg derpå områdets højeste fjeld på godt og vel 300 meter. (Ole er i besiddelse af et billede af udsigten deroppefra, hvis nogle skulle være interesserede).

Senere samme aften var der lagt op til turens helt store grand finale, nemlig en tur i teater for at overvære stykket 'Anna Svärd' (3. del af Selma Lagerlöfs triologi om Charlotte Löwensköld). Fra forreste række overværede vi den mest fantastisk spændende opsætning, fyldt til randen med ikke bare spænding og intriger, men også med traditionel folkemusik, sang, dans og en masse flotte dragter. Det kan så absolut anbefales at opleve, hvis man alligevel skal et smut forbi området deroppe. Sikken en oplevelse! Sikken en tur!

Tilbage er der bare at sige mange tak for en uforglemmelig ferie.

PS. Ole så på turen hele 8 elge (utroligt nok!).

Med venlige feriehilsner og gode ferieminder

Philip

Gartneri Nyt September 2018

August måned har indtil nu endelig budt på rigelig vand; dejligt efter en meget tør og varm sommer, hvor vanding har taget rigtig meget tid. Vi har nu har fået sået flere afgrøder, flere hold spinat, udplantet salater i flere hold, sået rucula, to hold, vårsalat, majroer, tatsoi og pak choy m.m. De tomme bede er blevet tilsået med grøngødning, og også mellem rødbeder, bønner, sølvbeder, persille, hokaido og alt kål. Vores egne kål er næste alle høstet; jeg har købt spidskål, glaskål, majs, rødbeder og kartofler fra Karl Henning, det er i køleskabet i jordkælderen og i kasser, løg er i kasserne ved jordkælderen.

Der har været rigtig mange flotte sukkerærter, men desværre ser det ud til, at de fleste er høstet alt for tidligt. De skal være fingertykke, så er de helt utroligt dejlige, sprøde og søde.

I juli fik vi lavet nye jordbærestiklinger, og nu er de plantet ud. Læg mærke til hvordan de nye blade står og optager solen som små skåle.

Grønkålen må gerne høstes nu, den er så dejlig i salater, med lidt olie og fintsnittet, det er det daglige tilskud af alt godt, antioxidanter, vitaminer, mineraler mm. Husk ikke at tage topskuddet. Får topskuddet lov at sidde, vokser planten helt til maj-juni 2019. Tag altid de bedste blade, de er ca. midt på planten.

Vær sød at hjælpe os med ikke at give sneglene oprydningssopgaver i bede- ne, ved at lægge top i en bunke pr. afgrøde. Det letter vores arbejde meget. Alle tomme arealer er nu tilsået med anden omgang grøngødning. Jeg har sået nogle bæltter med spinat, majroe, rucula m.m. langs græsgangene; det er et forsøg, som jeg også gjorde med fint resultat sidst år. Nu er det spændende om I kan finde afgrøderne, når de er klar til høst. Det sparer os for lugearbejde i den årstid, og giver dejligt læ til planterne.

I drivhuset har vi fjernet ukrudtsdugen under tomaterne og sår grøngødning i 1/2 af bedene. De andre er tilsået med rucula, sennepspinat af forskellig art, vårsalat og vinterportulak. De nederste blade er fjernet fra tomaterne, så der kommer lys ned til jorden.

Jeg har dyrket 2 tomat sorter i år: Cherry, sort sød. Cherry tomat.

Hvad synes du om dem? Der er desværre blevet høstet umodne tomater flere gange, så jeg har været nødt til stoppe høsten ind imellem ved at binde døren fast. Der er nu meget basilikum, noget er på vej i blomst, høst gerne og lav saltkrydderi. En super nem måde at opbevare basilikum, som ikke egner sig til at tørre. Blend bladene og tilsæt 10-15 % salt, pres saften frem og opbevar i et glas i køleskabet. Det holder mindst et år. Jeg har noget, som er 2 år, og det er stadig fint.

Der kan nu høstes: salat, dild, persille, bønner, sølvbeder, rødbeder, løg -

hent ved jordkælderens, grønkål, kartofler, curgetter, agurk, lidt, solsikker, rucula, gulerod m.m.

Det første hold gulerødder er nu høstet; nogen havde svært ved at gå helt ned og høste det ældste bed først, det er vigtigt for mig, at I høster bedvis, så jeg kan komme til at så grøngødning i de tomme bede. Hele gartneriet skulle gerne være grønt til vinter, og jo før jeg får sået, jo bedre etablerer grøngødningen sig, og jo flottere jordstruktur får vi, og jo bedre smag næste år.

Vent med at høste hokaidoen til der er flag. De skal være helt dyb orange, før de har udviklet smag, antioxidanter, sekundære stoffer osv.

Der er rigelig salat i år, knopormene er på banen, men ikke mere end at der er nok alligevel. Spinaten har jeg sået sammen med grøngødningen i de tomme salatbede, og det er pga. varmen ikke blevet til noget, og grøngødningen er nu så kraftig, at den tager lyset fra spinaten. Nu er der også snart endivie salat og sukkerhut, en bitter salat, som kan tåle lidt frost, og dermed kan forlænge vores salat sæson, og også en salat som indeholder stoffer, som vi specielt har brug for her i efteråret, så vi kan klare kulden. Bryder du dig ikke om det bitre, der er godt for leveren, kan du mildne det med en god olie eller fløde.

I jordkælderens er der savojkål, rødkål, hvidkål, spidskål og rødbeder, både rød, gul og bolsjestrøbet fra Karl Henning, kålen i køleskabet. Jeg håber I nyder den gode kvalitet. Specielt glaskålen er jeg imponeret af, den er så sprød og mild, og den har vokset i sandjord uden vand! Dejlig som fine stave marineret i olivenolie og citronsaft i salat, bagt med sesamfrø, i stedet for broccoli og blomkål i alverdens retter. Selv økologisk blomkål og broccoli er ofte overgødet med økologisk hønsegylle eller endog konventionel gylle, det er stadig tilladt. Grunden til at vi tror, det er så sundt, er at der er postet så mange penge i reklamen for dem, grønkål er endnu bedre.

Camilla og Nikolaj har rigtig travlt med at ordne i gartneriet, de rydder op på hemsens, giver alle vores trækasser en gang kalkvand, sørger for nyt stof til flagene og mange andre ting, som er til stor hjælp. Oliver er vaks til at samle ukrudt op, køre trillebør og hjælpe, hvor der er behov. Martin og Bernd er kommet godt efter at slå grøngødnings, rense ved porrer og selleri, slå græs og spaderulle grøngødnings frøene ind i de tomme bede. Grøngødnings har nu blomstret to gange, og med den stærke varme vi har fået, har jeg valgt at slå den ned med slagleklipperen, men så der stadig er ca. 20 cm. tilbage. Så skyder det igen; der kommer gang i rodvæksten og ukrudtet får ikke lys.

Freia og Sara har været flittige med at høste kamilleblomster, ordne lavendel, løg og meget andet,. Freia sørger for at tørre lidt støv af, det har vi altid rigeligt af, og så går de en tur, og holder øje med hvad der sker på vænget.

Ulla finder selv sine hakkeopgaver og sørger for at de er i nærheden af os andre. Arnannguaq er så begejstret for at komme tilbage fra ferie, specielt trillebøren mener hun har savnet hende, og vi andre har i hvert fald savnet hende. Freia og Sara glædede sig over den stille sommer, men glædede sig også over, at de andre kom tilbage fra ferie. Skønt at opleve det kammeratskab, de har med hinanden og os.

Vi har sagt farvel til Theresa og Gabriela, som hjalp lidt til i forsommeren efter Elinia rejste. Rhoj valgte heldigvis at blive, men holdt ferie 2 uger i juli, så jeg havde Elisabeth til at hjælpe godt en måned og derefter Borja i en og et halv måned. Skønt at det var muligt, ellers ved jeg ikke hvordan det var gået. Tak for hjælpen ved de blå flag. Det er jeg rigtig glad for.

Til høstmarkedet vil jeg på mine gartnerirundvisninger lave en kort introduktion til det biodynamiske, og der vil være mulighed for at smage på vores gulerødder. Vi vil lave en selvbetjeningsbutik med Karl Hennings grøntsager, og vi laver en gartnericafé med gulerods-, squash- og rødbedekage og te af egen avl + kaffe. Jeg mangler et par stykker til at stå i cafeen. Meld dig gerne snarest.

Gitte har passet urtehaven med meget omhu, og det har været dejligt at se den vokse.

I september skal vi fortsætte med at luge, vi er godt med nu, men ukrudt vil der vel altid være; der skal laves jordblanding til næste år, ryddes op i bedene og såes grøngødning, hvor bede bliver tomme. Jeg vil så grøngødning, som ikke overvintre i de bede, vi skal bruge tidligt om foråret, så vi kan komme tidligere i jorden.

Gartnerholdet planlægger at tage en tur ud og høste eller andet hos Karl Henning en gang her i efteråret. Du er velkommen til at tage med. Vi har haft en tur derud i juli, hvor Sara, Oliver, Elisabeth, Rhoj og jeg var ude og hakke gulerødder. En rigtig dejlig dag. Borja var der også, og vi nød roen, de overskuelige rammer og det gode selskab. Det er en sand fornøjelse at opleve, hvor gode vores hjælpere er til at være med på en sådan tur. Vi tager også en dag op til Egon og hjælper med at få melderne væk fra porrerne. Det bliver også en rigtig god tur.

Jeg har ikke været på ferie her i sommer, og det har været dejligt at kunne koncentrere mig om gartneriet hele den travle tid.

Ellers lægger jeg min ferie til vinter.

God eftersommer.

For gartneriet Birthe Holt

Forsøg på en oversigt over byggerier og andre større opgaver i de næste 5 år

Dette er kun en oversigt. Økonomi og tid skal tages med alle forbehold

	2018	2019	2020	2021	2022
25-27: Byggeri (Landsbyfonden)		-----			
25-27: Udenomsareal (ca. 0,7 mio.)				----	
25-27: Løsøre + brandvarsling (0,8 + 0,5 mio. HBV/ fondsmidler)				----	
Herthahus: Ombygning (Landsbyfonden)				-----	
Herthahus sal: Ombygning				-----	
Landbrug: Maskinhus, køer (1,2 mio)		-----			
Gartneri: Maskinhus (250.000)		-----			
Gartneri: Jordkælder (75.000)					
Vævestue: Halvtag	Færdigt				
Bageri: Tilbygning (0,4 mio ?)	--				
Pedelskur (Landsbyfond + HBV 0,1 mio)	--				
Flytte vævestue til Nerthus				-----	
Pauserum i stald: Indretning (fondsmidler)	---				
Engvej 2 opsagt. Ny ordning					
Ekstra huslejer		-----			
Grund på "trekanten"	?				
Sti - spor i landskabet		-----			
Ekstra nattevagt i Herthahus / 25-27				-----	
Biler: Ny ordning	----				
Mødelokaler i fremtiden?	?				
Kontor i fremtiden?	?				

Per C-K.

Idrætsafslutning

Idrætsafslutningen blev afholdt med grill og spil i haven hos Katrine & Jens. Idrætsholdet mødes hver mandag kl.16 ved Herthahus.

Herfra løber, cykler og går vi til Hestehave skolen hvor vi spiller forskellige boldspil i hallen eller på plænen, alt efter vejret.

efter ca 1-1 1/2 bevæger vi os på samme vis tilbage til Hertha hvor vi afslutter kl. ca. 18.00

I år har vi tilsammen: Gået 600km. Løbet 1100km. Scoret 750 mål

Cyklet 720 km. Grinet 25.000 minutter. Faldet 85 gange. Slået utallige kolbøtter. Knækket 2 badmintonketsjere. Spist 6 kg. rosiner& nødder. Drukket 18 ltr. sur tranebærsaft. Spist 35 flødebolles ...og meget, meget mere...

På vegne af de friske idrætsudøvere

Anne-Lene

Præsentation

Hej, jeg hedder Swantje, og jeg er fra Tyskland. Jeg er 18 år gammel, og indtil jeg kom her, gik jeg i skole. Efter eksamen havde jeg lyst til at komme ud i verden for at lære mere end lige min hjemby at kende, og et volontør-ophold i et fremmed land forekommer mig at være den bedste mulighed herfor. Jeg kom til Hertha i begyndelsen af august, og jeg glæder mig til at blive her i et år.

Bedste hilsner
Swantje

Godt nyt for Maries Have Bofællesskab!

En kreds af mennesker, der vil og kan, har samlet sig om at etablere den nødvendige egenkapital. Der er fundet en bank, som mod 1. prioritet og fuld kaution vil yde restbeløbet som lån til købet af Herskind Søndergård. Og den krævede kaution blev sikret næsten fra dag til dag. Købet af ejendommen er en realitet. Aftalerne er stort set på plads for overtagelse den 15. november 2018. Endnu mangler kun nogle detaljer og de endelige underskrifter.

Det er en stor tilfredsstillelse, at vi nu kan gå i gang med at søge lokalplan for projektet, der foreløbig vil omfatte 4 boliger på 93 m² og 4 boliger på 62 m² i første etape. De er allerede reserveret på forhånd, og yderligere 5 er på venteliste. Det endelige mål er 18 boliger. Vi regner med, at de første kan være klar til indflytning i sensommeren 2020. Etapestørrelsen kan evt. forøges efter behov, såfremt den nødvendige finansiering opnås.

I årene, der kommer, håber vi at kunne skaffe midler til at indrette et kultur- og sundhedshus, "MarieHuset," i en del af gårdens eksisterende længer. I det hele taget ligger sundhed, bæredygtighed, kultur og fællesskab os stærkt på sinde.

For at fortælle interesserede nærmere om Maries Have, om det konkrete projekt og om fremtidsvisionerne holder vi et orienteringsmøde i Herskind Forsamlingshus søndag den 16. september 2018 kl. 14. Vi starter dog med en fremvisning på Herskind Søndergård, Præstbrovej 14, hvor Inge Lorenzen vil fortælle lidt historisk om ejendommen.

De, der måtte have lyst til at blive medlem af Maries Have Støtteforening, kan blot indbetale et beløb på 150 kr. for én person eller 300 kr. for en husstand til reg.nr. 8401 – konto nr. 1084443 – husk at anføre indbetalers navn.

Maries Have • Støtteforening til fremme af omsorgsinitiativer i Herskind-Skivholme • Landsbyvænget 34 A • 8464 Galten
e-mail: maries.have@gmail.com • www.marieshave.net

Amor Fati

Ikke som en cæsar gjorde,
skal du med et sverd bevæbne
deg mot verden, men med ordet:
Amor Fati - elsk din skjebne.
Denne formel skal du fatte
som din sterkeste befrier:

Du har valgt din sti i krattet.
Ikke skjel mot andre stier!

Også smerten er din tjener.
Lammet, sønderknust, elendig
ser du at den gjenforener
deg med det som er nødvendig.

Også fallet, også sviket
hjelper deg som dine venner.

Dine nederlag er rike
gaver, lagt i dine hender.

Engang skal du, tilfredsstillet
av å bli din skjebne verdig
vite: Dette har jeg villet!
Alt som skjer meg skjer rettferdig.

Si da, når din levegledes
grønne skog er gjennomvandret:
Intet vil jeg anderledes.
Intet ønsker jeg forandret.

André Bjerke